

МЕНЕДЖЕР: РИСИ ОСОБИСТОСТІ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ РОБОТИ

Успішність переходу до ринкової економіки значною мірою залежить від ефективності функціонування великої кількості багатоступеневих організацій, фірм та підприємств із численним внутрішнім розгалуженням та поділом на відділи, департаменти. Продуктивна діяльність у свою чергу, залежить безпосередньо від тих, хто управляє ними, тобто менеджерів. Професійний менеджер оперативно справляється з усіма функціями, що виникають в управлінській діяльності. Тому сучасне суспільство потребує професійних менеджерів. Менеджер у сучасному розумінні — фахівець, який організовує, налагоджує конкретну діяльність підлеглих йому працівників і одночасно сам виконує певний обсяг управлінських функцій. Особистість менеджера має винятково велике значення для управлінської діяльності, адже саме його індивідуально-психологічні властивості визначатимуть, як будуть вирішені ті задачі, що поставатимуть перед ним, чи виявить він себе відповідальним, ініціативним, самостійним працівником, чи зможе вийти із складних та незвичних ситуацій, чи всіх зусиль докладатиме для успіху, чи зуміє зацікавити та організувати інших для спільної роботи на благо загалу. Менеджери — основа будь-якої управлінської системи. У них особливий предмет праці — інформація, і на основі її аналізу і перетворення вони приймають рішення з виконання всіх управлінських функцій. Але стосовно оцінки їхньої роботи дедалі частіше розмежовують виконану роботу і результативність, яка характеризується досягненням цілей індивідів і всієї організації як суб'єктів управління. Зрозуміло, результат роботи менеджерів у певній організації позитивний, коли вона розвивається і процвітає.

Менеджери працюють на всіх рівнях управління підприємства, організації, де виділені структурні підрозділи, і керують ними. Кожний менеджер, у якій би галузі він не працював, встановлює цілі; організовує процес (аналізує завдання та рішення, розділяє процес на частини, мобілізує людей на виконання поставлених завдань); вимірює результати діяльності; підтримує мотивацію працівників та комунікацію в організації загалом та у групах; сприяє розвитку людей, у тому числі й саморозвитку. Ефективні менеджери відрізняються один від одного здібностями і темпераментом, особистісними якостями, знаннями й інтересами, тобто всім тим, що відрізняє одну особистість від іншої. Єднає ж їх

те, що вони вміють, використовуючи працю, інтелект, мотиви поведінки інших людей, досягати виконання важливих та актуальних завдань у всьому, за що б не бралися. Менеджер виробляє знання, ідеї та інформацію. Під час оцінки організації праці керівника (менеджера) як критерій виступає його особиста ефективність і ефективність праці очолюваного ним колективу. Кожний керівник організації зобов'язаний мати уявлення про ефективність і прагнути до її підвищення. Якість роботи керівника тим вище оцінюється, чим активніше він сприяє підвищенню ефективності очолюваної ним організації. Якість праці керівника – сукупність властивостей процесу трудової діяльності, обумовлених здатністю і прагненням керівника (менеджера) виконувати певне завдання відповідно до встановлених вимог. Якість праці менеджера залежить від складності й специфіки його роботи, кваліфікації, його навичок, психофізіологічного стану (здібностей) і ставлення до праці, а також впливає на якість схвалюваних управлінських рішень. Від того, наскільки добре вміє підприємець організувати і вести переговори, залежить успіх його справи, його репутація. Для ефективного управління менеджер повинен володіти знаннями сучасного менеджменту і мати здібності до керівництва людьми. Одна з найважливіших характеристик ідеального менеджера — його професійна обізнаність. Високо цінуються також збалансовані здібності такого фахівця, його ентузіазм, здатність до творчості. Але треба розуміти, що менеджера здебільшого цінують не за знання, а за його професійні якості, конкретні дії та їх результат. Тому він повинен:

- навчитися управляти людьми;
- ввічливо та запобігливо ставитися до своїх працівників, всебічно вивчати їх характер, поведінку, працю, дотепність, особисте життя тощо;
- позбавлятися від непридатних працівників;
- намагатися працьовитістю та кмітливістю заслужити гарну оцінку з боку свого безпосереднього керівника;
- виробляти у собі здатність розмірковувати, вміти логічно мислити;
- бути спостережливим;
- бути у курсі подій і проблем, які існують в організації та оточують її;
- виявляти ініціативу, не боятися відповідальності;
- уміти аналізувати свої помилки, а коли треба — і визнавати їх;
- уміти активно захищати свої погляди, бути впевненим у своїх переконаннях;
- подавати особистий приклад;
- мати гарну витримку, характеризуватися чітким мовленням, бездоганною поведінкою.

Менеджер повинен бути самоорганізованою та дисциплінованою людиною, вміти берегти свій і чужий час. Для цього йому треба:

- точно визначати свою мету;
- вміти зосереджуватися на головному;
- бути рішучим, навчитися говорити "ні";
- виробити звичку занотовувати все, що заслуговує на увагу;
- уникати перешкод, які відволікають від справи;
- планувати та раціонально використовувати робочий час;
- навчитися слухати;

В узагальненому вигляді "рецепт" успішного менеджера-лідера можна подати з такими складовими:

- знання - успішний лідер має бути добре обізнаним у всіх бізнес-процесах та тонкощах галузі, в якій він працює;
- сприяння розвитку інших - це найвищий рівень мистецтва лідера. Він передбачає персональний та професійний розвиток, всебічно сприяє індивідуальному та організаційному успіху;
- комунікаційні здібності - необхідні навички передавати та висловлювати свої ідеї та переконання, поширювати інформацію та знання.

Менеджер повинен бути вихователем з високими моральними якостями. Він повинен бути новатором, який розуміє роль науково-технічних досягнень. Загалом, сучасний менеджер повинен бути справжньою людиною у вищому розумінні цього слова - володіти знаннями, культурою, мати рішучий характер та професійні здібності. Без менеджерів сьогодні не обійтися як виробництву, так і невиробничій сфері і, особливо, бізнесу, що все більше поширюється в Україні. Менеджер — такий важливий чинник будь-якої справи, як і засоби виробництва, кошти, матеріали, робітники тощо, а за великим рахунком — це на сьогодні основний чинник виробництва. Особливістю такого чинника є його динамічність, інтуїція, тип мислення, сума знань, організаторський талант, здібність працювати з людьми. Чим вище рівень підготовки менеджера, тим більше підстав мати ефективне виробництво, підприємництво. Таким чином, наявність досвідчених менеджерів стає вирішальним чинником економіки.

Список літератури:

1. Бондарчук О.І. Соціально-психологічні основи особистісного розвитку керівників загальноосвітніх навчальних закладів у професійній діяльності: моногр. / О.І. Бондарчук. — К.: Наук. світ, 2008. — 318 с.
2. Психологія управління : навч. посіб. / Л. Е. Орбан-Лембрик. — К. : Академвидав, 2003. — 567 с.